

Kesir Formundaki Rasyonel Sayıları Ondalıklı Olarak Gösterelim

$\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$, $-\frac{5}{8}$, $1\frac{2}{6}$ vs. şeklindeki rasyonel sayıları ondalıklı / virgüllü olarak göstereceğiz.

ÖRNEK $\frac{2}{5} \rightarrow$ “2 bölü 5”

2’yi 5’e bölelim; $2 \overline{)5} \rightarrow \begin{array}{r} 20 \overline{)5} \\ \underline{-20} \end{array} 0,4$; $\frac{2}{5} = 0,4$

ÖRNEK $\frac{1}{4} \rightarrow$ “1 bölü 4”

1’i 4’e bölelim; $1 \overline{)4} \rightarrow \begin{array}{r} 10 \overline{)4} \\ \underline{-8} \\ 20 \\ \underline{-20} \\ 0 \end{array} 0,25$; $\frac{1}{4} = 0,25$

Böyle zor mu geliyor?

Bölmeyi kolaylaştırmak için rasyonel sayıyı “1” ile çarpıp genişletebilirsiniz.

ÖRNEK

$$\frac{12}{4} = 3 \quad ; \quad \frac{12}{4} \cdot \frac{10}{10} = \frac{120}{40} = 3$$

Gördüğünüz gibi sonuç değişmedi.

Daha kolay bölme için; eğer yapabiliyorsanız böleceğiniz sayıyı 10, 100 ve 1000 yapın. Çünkü 10, 100 ve 1000'e kısa yoldan bölümlüyoruz.

ÖRNEK

$\frac{2}{5} = 2$ 'yi 5'e böleceğiz; bu durumda 5'i 10 yapabiliriz.
(5'i 10 yapmak için kaçla çarpmanız gerektiğini siz bulacaksınız)

$$\frac{2}{5} \cdot \frac{2}{2} = \frac{4}{10} = 0,4$$

ÖRNEK

$$\frac{1}{4} \rightarrow \frac{1}{4} \cdot \frac{25}{25} = \frac{25}{100} = 0,25$$

NOT

Her rasyonel sayı için bunu yapamayabilirsiniz.
Mesela $\frac{18}{45}$ 'i 10, 100, 1000 yapacak uygun bir sayı yok.
Bu durumda direkt bölmelisiniz.

$$18\text{'yi } 45\text{'e bölelim; } 18 \overline{)45} \rightarrow \begin{array}{r} 180 \\ \underline{180} \\ 0,4 \end{array} \quad ; \quad \frac{18}{45} = 0,4$$

ÖRNEK $\frac{13}{25} \rightarrow$ “13 bölü 25”

25’i 100 yapabiliriz; $\frac{13}{25} \cdot \frac{4}{4} = \frac{52}{100} = 0,52$

Direkt yapalım; \rightarrow

$$\begin{array}{r|l} 130 & 25 \\ \underline{125} & 0,52 \\ 50 & \\ \underline{50} & \\ 00 & \end{array}$$

ÖRNEK $\frac{27}{15} \rightarrow$ “27 bölü 15”

27’yi 15’e böleceğiz; \rightarrow

$$\begin{array}{r|l} 270 & 15 \\ \underline{15} & 1,8 \\ 120 & \\ \underline{120} & \\ 00 & \end{array}$$

Bölmeyi biraz kolaylaştıralım; 27’nin içinde 15, **1 tam** var:

$$\frac{27}{15} = 1 \frac{12}{15} = 1, \text{---}$$

Tam kısım tam kısma, kırıntı ondalıklı kısma yazılır.

ÖRNEK $3\frac{9}{40} = 3, \underline{\hspace{1cm}}$

$$\begin{array}{r|l} 90 & 40 \\ \hline 80 & 0,225 \\ \hline 100 & \\ \hline 80 & \\ \hline 200 & \\ \hline 200 & \\ \hline 0 & \end{array} = 3,225$$

ÖRNEK $-\frac{17}{20} = -, \underline{\hspace{1cm}}$

$$\begin{array}{r|l} 170 & 20 \\ \hline 160 & 0,85 \\ \hline 100 & \\ \hline 100 & \\ \hline 00 & \end{array} = -0,85$$

İşaret sadece işarettir; değere etki etmez.

ÖRNEK $-\frac{16}{12}$ Bölecek sayıyı 10, 100 ya da 1000 yapmam zor; o halde 16'yı 12'ye böleyim.

$$\begin{array}{r|l} 16 & 12 \\ \hline 12 & 1,33... \\ \hline 40 & \\ \hline 36 & \\ \hline 4 & \\ \hline & \dots \end{array}$$

3 sürekli tekrar ediyor, bunu $1,\bar{3}$ şeklinde gösteriyorum.

ÖRNEK $-1\frac{3}{4} = -1, \underline{\hspace{1cm}}$

$\frac{3}{4}$ 'te 4'ü 100 yapabilirim.

$$\frac{3}{4} \cdot \frac{25}{25} = \frac{75}{100} = 0,75$$

Bulduğumuz kırıntının ondalık değerini yerine yazalım;

$-1\frac{3}{4} = -1,75$